

Rudi Thomsen: *Hellenismens tidsalder*. Aarhus Universitets Forlag. Aarhus 1993. 287 s., ill.

»I 1989 startede *Statens Humanistiske Forskningsråd* et femårigt projekt til udforskning af hellenismens kulturliv. I tilknytning hertil påtog jeg mig for et par år siden at udarbejde en syntese – den første på dansk – om den hellenistiske tidsalders historie, samfundsforhold og kultur, og det har nu ført til foreliggende bog«. Således indleder Rudi Thomsen forordet til sin monografi, og dermed er de vigtigste iagttagelser allerede gjort.

Bogen er – som programmet siger – opdelt i tre hovedafsnit: »Politiske udviklingslinier«, der stort set er en kronologisk beskrivelse af de såkaldt hellenistiske rigers historie i perioden fra 323 – 31 f.Kr; »Stat og Samfund«, hvor underkapitler behandler emnerne den hellenistiske konge, rigsstyre, sociale forhold og det økonomiske liv; samt afsnittet »Kulturliv«, der med passende baggrund i Hellenismeprojektets tyngdepunkt indtager broderpladsen i indholdshierarkiet.

Der er tale om et lærd værk med umådelig megen viden fordelt på de relativt få sider, der behandler denne komplicerede periode i Antikkens historie (til sammenligning kan nævnes, at Peter Greens monografi »Alexander to Actium« fra 1990 fylder ca. 1000 sider). Da hellenismens tidsalder omfatter de århundreder, hvor den tidligere periodes såkaldte »Alexanderrige« opdeltes i et system af riger (Makedonien, Seleukide- og Ptolemæerriget samt flere mindre stater som f.eks. Pergamon) fører denne komprimering af stoffet til, at der stilles store krav til læserens koncentrationsevne mht. at holde styr på årstal, navne, stednavne og *termini* som f.eks. på side 108, hvor administrationen under den hellenistiske konge bl.a. beskrives ved at henvise til Perserrikets *haparazati* og Alexander den Stores *chiliark*. Heldigvis er Rudi Thomsen så venlig at forklare, hvad han dermed mener, nemlig en »førsteminister eller kansler, som bar titlen 'forretningsfører' og endog kunne optræde som kongens stedfortræder«. Desuden er bogen forsynet med en regentliste samt et glimrende kortmateriale, hvor den søgende læser kan finde Gaugamela, Fayum i Ægypten samt forsikre sig om, at ens medbragte viden rækker til at finde Baktien i første forsøg. Også de mange godt udvalgte illustrationer af høj kvalitet bør fremhæves som en tjenlig (og nydelsesfuld) hjælp for læseren.

En anden bivirkning af værkets komprimerede form er, at afsnittet om sociale forhold med sine i alt knap otte sider dog ikke rigtigt lader de ellers særdeles interessante emner komme til deres ret. Socialhistorisk interesserede læsere er derfor stadig nødt til at ty til fremmedsproget forskning, hvortil der naturligvis henvises i litteraturlisten.

Et blik i samme litteraturliste viser, at Rudi Thomsens monografi er et passende supplement til den række af publikationer, som indtil nu er udgået fra Hellenismeprojektet, og som alle behandler specialeemner (se rækken af Hellenismestudier hhv. *Studies in Hellenistic Civilization*). Desuden er den – som han selv siger i begyndelsen af sit forord – den første af sin slags på dansk. Så der er flere grunde til – med forfatteren senere i samme forord – at takke Forskningsrådet for dets støtte til udforskningen af og publikationerne om Hellenismens tidsalder.

Gurli Jacobsen